

GENSTANDE I MUSEER

OG ANDRE IKKE LOKALISEREDE GENSTANDE FRA AMTETS KIRKER

Genstandene hidrører antagelig fra kirker i Ribe amt, men ej heller denne brede proveniens er helt sikker. Der er set bort fra kirkelige genstande uden proveniens i Museet på Koldinghus (Vejle amt), selv om en betydelig del af dem formentlig stammer fra det nært tilgrænsende Ribe amt. I stedet vil disse genstande blive publiceret samlet under Vejle amt. Jfr. også under Grindsted kirkemuseum, s. 2250 med fig. 38-40.

BYGNING

Søjle (fig. 1), romansk, bestående af base og terningkapitæl af sandsten samt et kort søjleskaft af kalksten (såkaldt akvaduktmarmer?), der kun udgør et fragment. Kapitælet har svagt fordybde skjolde til de tre sider, mens den fjerde er glat. Formerne er karakteristiske for Ribe domkirke, hvorfor søjlen rimeligvis må stamme herfra (jfr. s. 196, note 23). Opstillet, med kapitælet på basens plads og basen på kapitælets, i haven ved Bramminge hovedgård, Bramminge sogn, Gørding hrd. I 1800'erne gik søjlen under navnet »Jomfrustøtten«, vel betinget af, at der oven på den var anbragt en granitsten med tre udhuggede hoveder, dateret 1795. Granitstenen er nu i Bramminge egnsmuseum.

Søjlebase, senromansk, af granit, kvadratisk, 41,5 × 41,5 cm, 30 cm høj, attisk profileret med hjørneblade. Plinten er glat, og en søjlestump, udført i ét med basen, måler 28 cm i tvm. Det nederste profilerede led er glat på den ene side, hvorfor søjlen formentlig har været opsat imod en mur, snarest som del af en portal. I Lydumgårds have, Lydum sogn, V. Horne hrd., hvor basen er opstillet med bunden opad på en møllesten.

INVENTAR

Stavværksbaldakiner, o. 1500, fra en sengotisk altertavle. De fem baldakiner, med en samlet længde på 226 cm, er af egetræ, formet som kølbuer med gennembrudt stavværk. Nyere rødbrun og sort bemaling med forgyldning af stavværket. Balda-

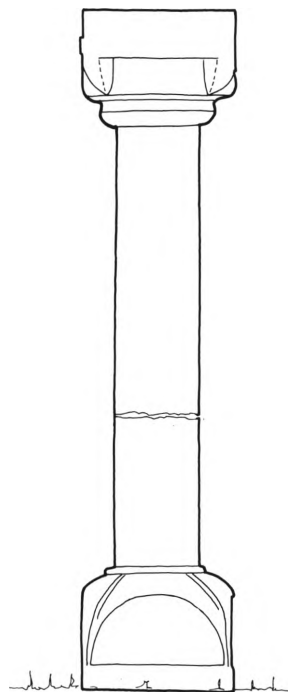

Fig. 1. Romansk søjle med base og kapitæl, antagelig fra Ribe domkirke (s. 3523). Opstillet (med basen som kapitæl) i haven ved Bramminge hovedgård. Målt af Henrik Jacobsen 1977 og tegnet af Marianne Nielsen 2003. 1:20. – *Romanische Säule mit Base und Kapitell, vermutlich aus dem Dom zu Ribe.*

kinerne har været genbrugt på et skab og er sammen med dette indkommet til Købstadsmuseet Den gamle By i Aarhus 1915. Da skabet angiveligt stammer fra Vardeegnen, må det samme formentlig gælde alterbaldakinerne (inv. nr. D 24.1 – 66).

Altertavlerelief, Nadveren, o. 1630, udskåret i en egetræsplade, 41×85 cm, der er let hvælvet. Bag det lange bord, der er dækket op med påskelam, sidder Jesus midtfor med Johannes i sit skød. Jesus, hvis hoved har været tilstykket og nu mangler, peger mod Judas, der har plads som nr. to til højre for ham. Ti andre apostle omkring bordet viser deres forfærdelse ved bevæget gestus; også flere af apostlene mangler hovedet, en enkelt overkroppen. For bordenderne ses apostlenes stole med svungne volutben, og foran bordet står en stor køler med vin. Slidt hvidlig bemaling med ternet gulv fra 1800'rne; herunder anes ældre staffering i dekomponeret brunt og sort. Relieffet har været fastgjort med en dyvel forned

og kan således formodes at have været øvre afslutning på en altertavles midtstykke. Skæringerne viser et vist slægtskab med reliefferne på en *herskabsstol fra o. 1625 fra Folding kirke (s. 2862ff.). Relieffet er indkommet o. 1865 til Den antikvariske Samling i Ribe uden oplysning om proveniens (inv. nr. 363).

Stolegavle, o. 1590, to ens plankegavle med nitunget toproset, der forned har små volutblade med neglesnit. Herunder prydes gavlene af tre smalle profilmelter, af hvilke det midterste er vandret midtdelt. De noget medtagne gavle har rester af egetræsmaling, den ene med utydelig nummerering (sort skriveskrift), »No. 2«(?); derunder en lyseblå bemaling, der formentlig stammer fra 1700'rne. I Den antikvariske Samling i Ribe uden oplysning om proveniens (inv. nr. E 2284).

Redaktion: Niels Jørgen Poulsen og Ebbe Nyborg.